

СРЕДЊА ТЕХНИЧКА ШКОЛА

Сомбор

Вељко Иђушки

АКТИВИЗАМ МЛАДИХ У САВРЕМЕНОМ ДРУШТВУ

Ментор:

Слађана Туцаковић Бузејић

Сомбор, 2026.

1. Увод

2. Метод

2. 1. Корпус

Корпус овог истраживања чине анонимни одговори на упитник од 19 питања прикупљени 2026 године. На упитник одговорило је 66 средњошколаца, из 15 округа¹ Републике Србије. Међу испитаницима присутни су ученици свих четирију разреда средње школе, припадници обају полова узраста 14—19 година. Упитник је дистрибуиран посредством друштвене мреже Инстаграм.

2. 1. 1. Упитник

Коришћени упитник осмишљен је од стране аутора рада. Чине га два одељка: *демографија и ставови*. Демографски одељак садржи 5 питања, а одељак о ставовима — 14. Питања у одељку *ставови* затвореног су типа, а могући одговори на свако међу њима чине Ликертову скалу (Likert, 1932: 11—20). Упитник је реализован софтверски, у виду веб-странице, која је доступна на адреси veljkoidjuski.github.io/anketaSociologija.

А) Демографија.

Питања:

- (1. 1) Старост? (14—19)
- (1. 2) Разред? (1—4)
- (1. 3) Пол? (мушки/женски)
- (1. 4) Округ?
- (1. 5) Школа — подручје рада?

Б) Ставови.

У овом одељку пред испитанике стављено је 14 изјава. Од испитника тражило се да обележе за сваку изјаву оно поље које најбоље осликова меру у којој се слажу с њом. За сваку од изјава, понуђена поља била су следећа: *не слажем се уопште (-2), не слажем се (-1), немам мишљење (0), слажем се (1), слажем се у потпуности (2)*.

Изјаве:

¹ Рачунајући и Град Београд

- (2. 1) Довољно сам зрео да расправљам о темама везаним за уређење друштва.
- (2. 2) Обичан грађанин не треба се замарати питањима уређења друштва, то никако није његова дужност нити брига; као обичног грађанина, никако ме се не тиче то ко и на који начин управља мојом земљом.
- (2. 3) Борба за праведно уређење друштва морална је дужност сваког грађанина.
- (2. 4) Актуелни покрет за промену прави је пример тријумфа моралних и демократских вредности у друштву Републике Србије.
- (2. 5) Актуелни покрет за промену у ствари јесте пример макијавелистичке, немилосрдне борбе за власт препуне лажи, превара и уџена само ради стицања моћи.
- (2. 6) Неразумно је прикључити се тренутној борби за промену јер су циљеви и једне и друге стране неморални.
- (2. 7) Неразумно је прикључити се тренутној борби за промену јер је то рад о глави Србије и Срба.
- (2. 8) Сваки савестан и политички освећен грађанин требало би да се прикључи актуелном покрету јер тренутно уређење друштва евидентно угрожава квалитет живота.
- (2. 9) Из актуелног покрета стоји игра и новац злонамерних великих сила.
- (2. 10) Активни сам учесник протестног покрета.
- (2. 11) Сматрам себе премладим за учешће у актуелном протестном покрету.
- (2. 12) Активно радим на промоцији протестних дешавања, путем друштвених мрежа, разговора с познаницима, дебатирања...
- (2. 13) Био бих спреман да се ангажујем и помажем у самој организацији протеста. (одговори потврдно и уколико би се ангажсовао само у случају да си старији него тренутно)
- (2. 14) Подржавао бих/подржавам/подржавао сам блокаду своје школе као вид грађанске непослушности у циљу подршке простестном покрету.

2. 2. Обрада података

2. 2. 1. Отклањање шума

При прикупљању података увек постоји неки шум. Тада шум у оваквим скуповима података може за узрок имати:

- обележавање поља различитог од жељеног грешком,
 - непажљиво читање питања,
 - насумично одговарање на питања,
 - збуњујућа формулатија питања.

Како би обрада података имала што квалитетније резултате, неутрализује се шум отклањањем узрока. Томе може помоћи логичка спрега између питања — нпр. ако су изјаве А и Б узајамно искључиве, а испитаник означи да се слаже са обема, зна се да је или испитаник насумично попунио анкету, или неисправно протумачио изјаву А и/или изјаву Б.

Контролну функцију врше питања (2. 6), (2. 7) и (2. 8). Слагање с било којом од изјава (2. 6) и (2. 7) искључује слагање с изјавом (2. 8), и *vice versa*. Неслагање с било којом од тих изјава, с друге стране, не искључује неслагање с било којом другом. Претпоставља се да је испитаник насумично попунио анкету уколико се слаже с изјавом (2. 8) и неком од изјава (2. 6) и (2. 7), и његов одговор се не узима у обзир.

Проверавају се и друге узајамно искључиве изјаве. Ако се уочи пречеста појава одговора који се супротстављају узајамној искључивости двају изјава, то имплицира да би нека од тих изјава могла бити збуњујуће формулисана, и та изјава искључује се из обраде података.

3. Результати

У табели 3. 1. дати су одговори испитаника.

Табела 3. 1. Одговори испитаника

	$\bar{b}p.$	1. 1
1	15	
2	18	
3	16	
4	19	
5	18	
6	17	
7	17	
8	18	
9	17	
10	17	
11	18	
12	18	
13	17	
14	15	
15	18	
16	18	
17	18	
18	17	
19	18	
20	17	
21	18	
22	17	

1.2.	1.3.	1.4.	1.5.	2.1.	2.2.	2.3.	2.4.	2.5.	2.6.	2.7.	2.8.	2.9.	2.10.	2.11.	2.12.
2	М	Западнобачки	Здравство и соц. заштита	2	-1	1	2	1	-1	-2	2	-1	1	-1	-1
4	М	Јужнобачки	Гимназија	1	-2	2	-1	0	-2	-2	1	0	-1	-2	-1
2	М	Град Београд	Машинство и обр. метала	1	-1	-1	1	1	-1	-2	1	2	-2	-2	1
4	М	Град Београд	Гимназија	2	-2	2	1	-2	-2	-2	2	-1	2	-2	1
4	М	Западнобачки	Електротехника	1	-2	1	1	1	0	-2	0	-1	-1	-1	-1
3	Ж	Западнобачки	Здравство и соц. заштита	1	-2	1	1	-2	-2	-2	1	-2	1	-1	1
3	М	Зајечарски	Гимназија	1	-2	2	1	-2	-2	-2	1	-2	1	-2	1
4	Ж	Зајечарски	Гимназија	1	-2	2	2	-2	-2	-2	2	-2	1	-2	2
3	Ж	Колубарски	Гимназија	1	-2	-1	1	-2	0	-1	1	0	-2	-2	-2
3	Ж	Јужнобанатски	Гимназија	2	-2	1	1	1	2	-2	1	-2	0	-2	-1
4	М	Западнобачки	Електротехника	2	-2	0	1	1	0	-2	-1	2	-2	-1	-1
4	М	Расински	Гимназија	1	-1	1	0	-1	-1	0	0	0	-1	-1	0
		Западнобачки	Гимназија	2	-2	2	2	-2	-2	-2	2	-2	-1	1	
1	Ж	Град Београд	Гимназија	2	-2	2	2	-2	-1	-1	2	-1	1	-2	1
4	Ж	Моравички	Гимназија	2	-2	2	1	-1	-2	-2	2	-1	2	-2	1
4	Ж	Град Београд	Гимназија	1	-2	1	0	-1	-2	-2	2	-2	2	0	1
4	Ж	Сремски	Гимназија	1	-2	2	1	-1	-1	-1	1	-1	0	-1	1
3	Ж	Шумадијски	Ликовна школа	0	-2	1	2	-2	-2	-2	2	-1	-1	-1	-1
4	Ж	Западнобачки	Гимназија	1	-2	2	1	-2	-1	-1	1	-1	1	-1	1
3	Ж	Западнобачки	Гимназија	1	1	-1	-2	2	1	-1	-1	2	-2	0	-2
4	Ж	Западнобачки	Здравство и соц. заштита	2	-2	2	2	-2	-2	-2	2	-2	2	-2	2
3	М	Западнобачки	Гимназијамназија	2	-2	2	2	0	-2	-2	2	-2	1	-2	1

2. 13.	2. 14.	бр.	1. 1	1. 2.	1. 3.	1. 4.	1. 5.	2. 1.	2. 2.	2. 3.	2. 4.	2. 5.	2. 6.	2. 7.
1	2	23	17	3	Ж	Златиборски	Здравство и соп. заштита	2	-2	2	0	0	1	-2
-1		24	17	3	Ж	Златиборски	Здравство и соп. заштита	-1	-1	1	-1	-2	0	0
0	-2	25	17	3	М	Град Београд	Гимназија	1	-2	-1	0	-2	0	0
1	2	26	16	2	Ж	Јужнобачки	Гимназија	1	-2	1	0	-2	-2	0
1	1	27	16	2	М	Западнобачки	Гимназија	2	-2	2	1	-1	-2	-2
1	2	28	16	2	М	Јужнобачки	Гимназија	1	-2	2	2	-1	-2	-2
1	2	29	18	4	Ж	Западнобачки	Гимназија	-1	-2	2	2	2	0	-1
2	2	30	17	3	Ж	Град Београд	Гимназија	2	-2	1	1	-1	-1	-2
-2	1	31	18	4	М	Расински	Гимназија	1	-1	1	1	-1	-1	-1
0	2	32	18	4	Ж	Шумадијски	Гимназија	1	-2	2	2	-1	-1	-1
0	1	33	18	4	Ж	Топлички	Гимназија	-1	-2	2	2	-2	-2	-2
-1	1	34	15	1	М	Јужнобачки	Гимназија	2	-2	2	2	-2	-2	-1
1	2	35	17	4	Ж	Златиборски	Гимназија	2	-2	0	1	1	-2	-2
1	-1	36	18	4	М	Западнобачки	Гимназија	2	-2	2	2	-2	-2	-2
2	1	37	18	4	М	Западнобачки	Гимназија	2	-2	1	2	-2	-1	-2
-1	1	38	15	1	М	Западнобачки	Гимназија	2	-2	2	2	-2	-2	-2
2	2	39	18	4	М	Јабланички	Гимназија	2	-2	2	2	-2	-2	-2
0	2	40	18	4	Ж	Рашки	Гимназија	2	-2	2	1	-1	-1	-2
0	1	41	18	4	Ж	Нишавски	Гимназија	2	-2	2	1	-2	-2	-2
-2	-2	42	16	2	Ж	Западнобачки	Здравство и соп. заштита	1	-2	2	0	0	-2	-2
2	2	43	16	2	Ж	Град Београд	Гимназија	1	-2	1	2	-2	-1	-2
2	2	44	14	1	М	Западнобачки	Пољопр. пр. и пр. хране	2	-2	2	2	2	-2	-2

2. 8.	2. 9.	2. 10.	2. 11.	2. 12.	2. 13.	2. 14.	бр.	1. 1	1. 2.	1. 3.	1. 4.	1. 5.	2. 1.	2. 2.
2	1	-1	-1	1	1	1	45	18	4	М	Западнобачки	Електротехника	1	0
0	-2	-2	1	-2	-2	-1	46	18	4	М	Западнобачки	Електротехника	1	-1
1	0	-1	1	-1	1	0	47	18	4	Ж	Град Београд	Гимназија	2	-2
1	-1	1	-1	1	-1	0	48	18	4	М	Западнобачки	Електротехника	1	-1
2	-1	1	-2	0	1	2	49	18	4	М	Западнобачки	Електротехника	0	0
2	-2	2	-1	1	1	2	50	18	4	М	Западнобачки	Електротехника	1	1
1	0	0	-1	-1	1	1	51	17	4	М	Западнобачки	Електротехника	0	-1
1	-1	0	-1	0	0	1	52	18	4	М	Западнобачки	Електротехника	0	1
1	0	-1	0	0	2	53	19	4	М	Западнобачки	Електротехника	1	1	
2	-2	2	-2	1	1	1	54	18	4	М	Западнобачки	Електротехника	1	-2
1	-1	1	-1	1	1	1	55	18	4	М	Западнобачки	Електротехника	0	1
2	-2	2	-2	2	2	56	18	4	М	Западнобачки	Електротехника	2	2	
2	2	2	-2	2	2	57	18	4	Ж	Западнобачки Геодезија и грађевинарство		1	-2	
1	-1	1	-2	1	0	2	58	18	4	М	Јужнобачки	Електротехника	2	-2
2	0	1	-1	-1	1	59	17	3	Западнобачки		Електротехника	1	-2	
2	-2	1	-2	1	0	2	60	18	4	Ж	Град Београд	Гимназија	1	-2
2	-2	1	-2	1	1	2	61	17	3	Ж	Јужнобачки	Гимназија	2	-2
2	-1	0	-1	0	0	1	62	18	4	М	Град Београд	Гимназија	1	-2
2	-2	0	-2	1	1	2	63	17	3	М	Јужнобачки	Гимназија	1	-2
2	-2	2	-2	1	2	2	64	18	4	М	Град Београд	Електротехника	2	-1
2	-2	2	-1	0	2	2	65	19	4	Ж	Златиборски	Здравство и соп. заштита	1	-2
2	-2	2	-2	-1	2	2	66	17	3	Ж	Рашки	Гимназија	1	-2

	2. 3.	2. 4.	2. 5.	2. 6.	2. 7.	2. 8.	2. 9.	2. 10.	2. 11.	2. 12.	2. 13.	2. 14.
1	1	2	2	0	-1	1	2	1	-1	0	0	2
1	1	1	0	-1	-1	1	-1	-1	1	-1	-1	1
1	1	1	-1	-2	-2	2	-1	2	-1	2	2	1
1	0	0	0	0	-1	2	2	0	-1	0	1	1
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
1	1	1	0	-1	1	0	-1	1	-1	1	-1	1
0	0	0	1	1	-1	1	-1	1	-1	1	-1	1
1	1	0	0	0	0	0	-1	1	0	-1	1	1
1	2	-1	-2	-2	1	0	0	-1	1	-1	1	1
1	-1	-2	1	-1	1	2	1	-1	-1	-1	0	0
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
2	1	0	-1	-1	2	0	1	-1	0	0	2	2
-1	1	0	0	0	1	0	1	-2	-2	-1	1	2
2	-1	1	1	-1	-2	0	-1	-1	1	-1	0	2
1	0	-2	-1	-2	1	0	1	-1	-1	-1	2	2
1	1	-2	-1	-1	-2	0	1	-2	1	-1	1	1
2	2	-2	-2	-2	1	-2	2	-1	0	2	2	2
-2	-2	-1	2	2	0	-1	-2	-2	2	2	-2	-2
2	-2	2	-2	-2	2	2	-2	2	1	1	2	2
2	1	-2	-2	-2	2	-2	1	-1	1	1	1	2

3. 1. Отклањање шума

На контролна питања (2. 6), (2. 7) и (2. 8) апсурдне одговоре дали су испитаници 10, 23, 55 и 56 и њихови одговори не узимају се у обзир.

Са обема од изјава (2. 4) и (2. 5), које су узајамно искључиве, слаже се 18,18% испитаника — готово сваки пети. Како се 83,33% њих слаже и са изјавом (2. 8), која је та-кође супротстављена изјави (2. 5), претпоставља се да је изјава (2. 5) збуњујуће формулисана, па се одговори на њу не узимају у обзир.